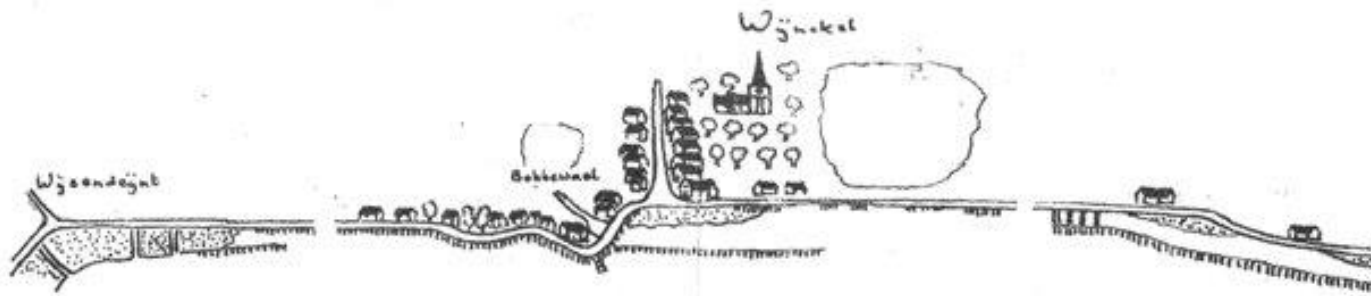

Geschiedenis gevonden door Joop de Heer

Tekening van de kerk in 't begin van de Gouden Eeuw tussen de kerkerijt (of Wijnckelrijt) en Bobbewael. Het eerst genoemde is waarschijnlijk het restant van de dijkdoorbraak, het laatstgenoemde met zekerheid het gevolg van een doorbraak uit het midden van de 14e eeuw.

Tekening van de kerk in 't begin van de 18e eeuw (1726) gezien vanuit het zuiden.

Enkele wetenswaardigheden over kerk en predikanten in Winkel.

In verband met de restauratie van de kerk in Winkel krijg ik wel eens een verzoek om informatie over bepaalde historische zaken betreffende de kerk.

Bij het doornemen van de vele verzamelde gegevens over de historie van Winkel kwam ik enkele aantekeningen tegen die wel leuk zijn om te vermelden.

De gegevens komen uit de oude archief en betreffen kerkelijke zaken die in het gemeentearchief worden vermeld. Het met elkaar vermengd zijn van kerkelijke- en gemeentelijke zaken was tot de 19e eeuw niet zo verwonderlijk. De gemeentelijke bestuurders waren veelal eveneens bij het kerkelijke bestuur betrokken

Onderstaand volgt een door het gemeentebestuur genomen besluit.

"Schepenenbank" in de kerk

Op 24 maart 1671 besloten Schout, Burgemeester en Schepenen, "om reden er thans grote reparaties aan de kerk dienen te geschieden, tevens een bank in de kerk te maken met zitplaatsen voor de regering van deze stede.

Namelijk voor de heer Officier, Burgemeester, Schepenen, Kerkmeesteren, Weesmeesteren en Armenvoogden". Men besloot de bank op de beste plaats in de kerk gemaakt moest worden.

Er werd zelfs een reglement gemaakt op welke volgorde de bestuurders in de bank plaats dienden te nemen. Blijkbaar ging men toch niet al te trouw naar de kerk want er werd tevens bepaald dat degene die op zondag zonder geldige reden niet in de bank zou zitten, een boete verbeurde van *f* 1,50. (Toen een aardig bedrag).

In de "Burgemeesters rekeningen"(dit is het kasboek van de burgemeester), treffen we op 11 september 1758 de volgende ontvangstpost aan: In het boedelhuis is het stellinghout met de afbraak van de kerktoren verkocht voor *f* 61,40.

Op 9 mei 1758 worden de volgende uitgaveposten vermeld:

"Dirk Kruyt als Schepen naar Amsterdam geweest voor Burgemeesteren ten behoeve van de kerktoren".

Gekocht 8000 leien tegen	<i>f 21,--</i>	
per duizend stuks	<i>f 168,--.</i>	
Aan telloon voor de tellers	<i>f 1,--.</i>	
Schipper Pieter Bronswijk van Langedijk voor de vracht van de leien uit Amsterdam gehaald		<i>f 9,--</i>
Voor vier wagens met paarden en voerlui om de leien van het westend van Nieuwe Niedorp te halen vermits de schuit niet verder kon komen		<i>f 4,--</i>
Jan Rutsen met zijn twee jongens en zijn knecht, voor het sjouwen vanaf de wagen om de leien in het koor van de kerk te brengen		<i>f 1,45</i>
Impost (belasting) van de leien met zegel		<i>f 4,60</i>
Dirk Kruyt en Klaas Wit voor de reis naar Amsterdam om de leien te kopen		<i>f 8,--</i>
Willem Zwaan te Medemblik voor stellinghout tot de toren te stellen		<i>f 41,50</i>
Idem, voor geleverd hout tot gebruik aan de toren		<i>f 195,55</i>
Jan de graaf van Hoorn, voor het leidekken aan de kerktoren en lood leggen met solderen en het werk van zijn knecht		<i>f 234,--</i>
Pieter Ruyter voor het vergulden van het zeepaard op de kerktoren en het verven van de Kloot		<i>f 3,42</i>
Klaas Bras voor reparatie aan het zeepaard en geleverde spijkers tot de toren		<i>f 15,--</i>
Ijsbrand Bootsman te Alkmaar voor 733 pond lood		<i>f 91,68</i>
Jacob Stadt, voor geleverd hout en arbeidsloon aan de kerktoren		<i>f 41,30</i>
Elias Smet, voor geleverd bier aan de werklieden		<i>f 12,16</i>
Gerrit Smit, voor geleverd ijzerwerk, spijkers en arbeidsloon aan de kerktoren		<i>f 50,58</i>
Aan Aerjen Timmerman met zijn knecht Jacob Schilder voor arbeidsloon		<i>f 50,50</i>
Klaas Hoek, voor steen, kalk cement en arbeidsloon		<i>f 76,10</i>

Bovenstaande uitgaven kwamen voor rekening van de gemeente en werden dan beschouwd als subsidie. Tevens is nuttig op te merken dat de kerktorens toen de eigendom waren van het kerkgenootschap, de burgerlijke gemeente kreeg zeggenschap over de torens in de tijd van Napoleon.

Het beroepen van een dominee

In het jaar 1768 moest er in Winkel een nieuwe dominee beroepen worden. De gedachten gingen uit naar ds. Verburg van Westgraftdijk. De kerkenraad ging met paard en wagen van Simon Hauwert naar Westgraftdijk om de predikant te horen.

De gemeente betaalde voor die reis *f 44,40*. Men oordeelde dat ook "de burgerij de predikant moest horen". Daartoe vervoerde schipper Rens Slot "het volk uit Winkel" twee keer met zijn schuit, tegen een vergoeding van *f 22,--*

De dominee nam het beroep aan en werd voor rekening van de gemeente verhuisd. Schipper Boerdijk maakte twee reizen naar Westgraftdijk om het huisraad op te halen, de kosten waren *f 44,--*. Floris Kruyt maakte één reis met zijn schuit *f 14,--*.

Predikant uit Bergen

In december 1775 moest er weer een nieuwe dominee komen, de kerkenraad en "het volk uit Winkel" gingen met paarden en wagens naar bergen om Ds. Andreas Kok te horen. De onkosten die de gemeente aan de kerkenraad betaalde voor het vervoer van paarden en wagens bedroeg *f 64,88*.

Op 14 en 15 januari 1776 werd betaald aan "verschijdenen werkvolk" voor het opruimen van sneeuwbanken wegens het ophalen van Ds. Kok *f 12,--*

Schipper Cornelis Hoogland ontving in april 1776 aan vracht voor het halen van dominees huisraad uit Alkmaar *f 68,80*. Ds. Kok ontving wegens zijn voorschot gedaan voor het laten brengen van zijn huisraad naar Alkmaar *f 12,30*.

Als laatste post betaalde de gemeente aan Neeltje Finnea, "voor een zilveren tabakspot waar Ds. Andreas Kok mee werd vereerd" *f 80,45*.

Aat Wit